

Sygn. akt I CSK 5791/22

POSTANOWIENIE

Dnia 18 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Łochowski

w sprawie z powództwa M. K.
przeciwko O. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w O.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym 18 stycznia 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 26 kwietnia 2022 r., sygn. akt I AGa 320/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża powódki kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powódka M. K. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 26 kwietnia 2022 r., zaskarżając ten wyrok w całości, wnosząc o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż Sądy obu instancji dokonały interpretacji zwartej między stronami umowy o zastępstwo inwestycyjne w oparciu o art. 65 § 2 k.c., bez odniesienia się do pojęć i terminów zwartych w prawie budowlanym, w szczególności w Polskiej Normie z 25 kwietnia 2000 r. (PN-ISO 6707-2:2000 Budownictwo-Terminologia-Terminy), co doprowadziło do błędnego ustalenia zakresu umowy, zastosowanych w niej pojęć i terminów. Skutkiem tego było dowolne wyliczenie całkowitych kosztów inwestycji

oraz oddalenie powództwa, z uwagi na przyjęcie przez Sądy, że pozwana poniosła stratę.

W odpowiedzi na skargę pozwany wnosił o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, i z 17 października 2001 r., I PKN 157/01). Skarżący powinien wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, widoczną *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienie Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09). Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 maja 2010 r., V CSK 459/09).

Skarżąca nie wykazała, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Zarówno w orzecznictwie, jak i w doktrynie przyjmuje się, że umowa o zastępstwo inwestycyjne jest umową o świadczenie usług, do której, zgodnie z art. 750 k.c., stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. W praktyce upowszechniły się dwa rodzaje umów o zastępstwo inwestycyjne, w ramach jednego inwestor zastępczy działa w imieniu i na rachunek inwestora bezpośredniego, pełniąc funkcję jego pełnomocnika, natomiast w ramach drugiego (przyjętego przez strony w niniejszej sprawie) inwestor zastępczy działa wprawdzie na rachunek inwestora bezpośredniego, ale w imieniu własnym. W obu wypadkach rolą inwestora zastępczego jest wyręczenie inwestora bezpośredniego przy realizacji i nadzorowaniu przebiegu robót budowlanych (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z 21 września 1988 r., III AZP 13/88, OSNCP 1989, nr 11, poz. 184, oraz wyroki

Sądu Najwyższego: z 15 grudnia 1988 r., I CR 292/88; z 9 lipca 1998 r., II CKN 835/97, OSNC 1998, nr 12, poz. 225; z 24 października 2000 r., V CKN 135/00; z 18 lutego 2004 r., V CK 216/03; z 16 czerwca 2004 r., III CK 158/03; z 21 maja 2009 r., V CSK 438/08).

Sąd Apelacyjny uznał, że wykładni postanowień zawartej przez strony umowy o zastępstwo inwestycyjne należy dokonać w świetle kryteriów określonych w art. 65 k.c. (k. 4 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Zgodnie z art. 65 § 2 k.c. w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Równocześnie z art. 65 § 1 k.c. wynika, że oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. Powódka w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, kwestionując stanowisko Sądu drugiej instancji, nie wskazała, dlaczego oparcie się na art. 65 § 2 k.c., bez odniesienia się do pojęć i terminów zwartych w prawie budowlanym było nieprawidłowe, w szczególności, jak wpłynęło ono na wyliczenie całkowitych kosztów inwestycji.

Poza tym powołany przez skarżącą art. 65 § 1 i 2 k.c. jest instrumentem wykładni, a nie zmiany umowy i ma prowadzić do odkodowania treści zawartej w umowie, a nie do jej uzupełnienia czy zmiany. Istotne jest przy tym, że zarzut oparty na tym przepisie, a więc związany z problematyką wykładni oświadczeń woli, z natury swej wyklucza oczywistość zasadności oceny przedstawionej przez stronę, a wręcz przeciwnie – wymaga na ogół skomplikowanych zabiegów interpretacyjnych. Jedynie zatem wykładnia umowy jaskrawie sprzeczna z wytycznymi wskazanymi w tym przepisie może stanowić o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z 29 grudnia 2021 r., I CSK 351/21).

Co więcej, zasadnicza część argumentacji skarżącej zawarta we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zmierza do zakwestionowania dokonanej przez Sąd Apelacyjny oceny dowodów oraz poczynionych na tej podstawie ustaleń faktycznych. Zawarty zaś w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów

oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość wyroku sądu drugiej instancji, polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów, również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (postanowienie Sądu Najwyższego z 15 października 2020 r., IV CSK 136/20).

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz stosownie do art. 102 k.p.c., mając na względzie sytuację finansową skarżącej, nie obciążył jej kosztami postępowania kasacyjnego.